

Socijalna psihologija vrednosnih orijentacija

TRY NOT

S

Fr

Ψ

Highly intelligent people
are less likely to
keep traditional values.

THEPSYCHMIND.COM

ues"
of

TY
NESS

KS,

Vrednosti

- * Jedna od najdistinktivnijih ljudskih karakteristika (Gete – Čovek-biće koje vrednuje; čovek - aktivno, samosvesno i prema određenim ciljevima i idealima usmereno biće)
- * Centralno mesto u strukturi ličnosti
- * Utiču na širok spektar dispozicija i socijalnog ponašanja
- * Interdisciplinarna istraživanja/kros-kulturna istraživanja

Vrednosti

- * Terminološke neusaglašenosti – preko 400 definicija: vrednosti, vrednosne orijentacije, idejne orijentacije, preferirani životni stilovi, evaluativni sudovi ...
- * Metodološke razlike – sveobuhvatnost univerzuma vrednosti, usmeravanje na nekoliko centralnih
- * Operacionalizacija – skale/pojedinačni ajtemi ... rangovanje/skaliranje

Vrednosti – opšte karakteristike

- * 1. Vrednosti su **koncepti ili uverenja**
 - * Prekriptivno/prokriptivno uverenje – procena nekog sredstva ili cilja kao (ne)poželjnog; „reći da neka osoba ima vrednost znači reći da ona kognitivno zna ispravan način ponašanja ili krajnjeg cilja kojem teži“ (Rokeach, 1973, str. 7).
 - * Kognitivina/afektivna/konativna komponenta

Vrednosti – opšte karakteristike

- * 2. Vrednosti se odnose na **poželjna** krajnja stanja ili ponašanje
 - * preferencije načina života, koncepcije o poželjnom, poželjni ciljevi i sl.

Vrednosti – opšte karakteristike

- * 3. Vrednosti **prevazilaze specifične situacije**
 - * Opštost vrednosti (utiču na širok spekta ponašanja + opštije od drugih sličnih koncepata, npr. stavova)

Vrednosti – opšte karakteristike

- * 4. Vrednosti **upravljaju selekcijom i evaluacijom ponašanja i događaja**
 - * vode zauzimanju određenih pozicija u pogledu društvenih tema;
 - * određuju prihvatanje određene političke ili religijske ideologije nasuprot drugoj;
 - * postavljaju standarde za predstavljanje sebe drugima i suštinske su za proces komparacije, ubeđivanje i uticaj na druge;
 - * predstavljaju konceptualno oruđe na osnovu koga dostižemo i održavamo samopoštovanje itd. (Rokeach, 1973).

Vrednosti – opšte karakteristike

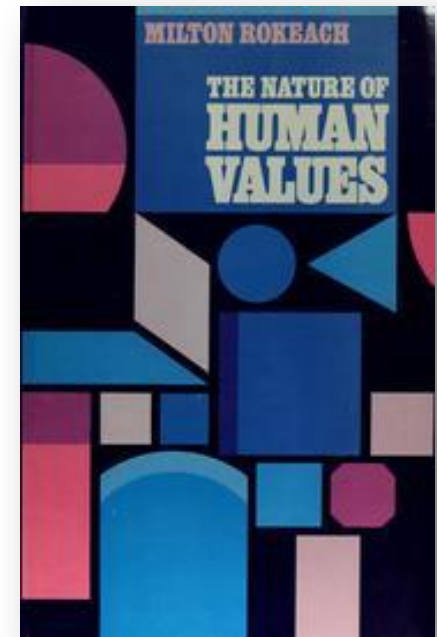
- * 5. Vrednosti se mogu **rangirati s obzirom na relativan značaj**
 - * Hijerarhijska organizacija/sistem vrednosti
 - * Mali ukupan broj vrednosti, razlike u različitom značaju koje isti skup vrednosti ima za različite ljude

Vrednosti – još neke opšte karakteristike

- * Vrednosti su relativno **stabilne** dispozicije
 - * vrednosti nisu nepromenljive ili potpuno stabilne (kada nikakva lična i/ili društvena promena ne bi bila moguća), ali ni potpuno nestabilne i lako promenljive (čime bi bilo kakav kontinuitet u razvoju bio onemogućen)
- * Uticaj vrednosti na svakodnevni život retko svestan
- * Bilo koja akcija ili stav vođen relativnim značajem višestrukih, suprotstavljenih vrednosti i „kalkulacijama“ ili vaganjem njihove relativne važnosti; relativni značaj vrednosti utiče na ponašanje.

Priroda ljudskih vrednosti - Milton Rokič

- * „Trajno uverenje da je određen način ponašanja ili egzistencije lično ili socijalno poželjniji nego suprotni ili obrnuti način ponašanja ili egzistencije“ (Rokeach, 1973, str. 5)
- * Instrumentalne vs terminalne vrednosti
- * Sistem vrednosti

Instrumentalne vs terminalne vrednosti

Instrumentalne

- * „Verujem da je takav-i-takav način delovanja (npr. hrabrost, iskrenost) lično ili socijalno poželjniji u svim situacijama u odnosu na sve objekte“
- * moralne vrednosti (krše ili su u skladu s normama; interpersonalne su po prirodi; kršenje izaziva krivicu zbog lošeg delovanja) ili vrednosti kompetencije (lični fokus; pokrivaju aspekte samoostvarenja; njihovo kršenje izaziva sram zbog lične nekompetentnosti)

Terminalne

- * „Verujem da je takvo-i-takvo krajnje stanje ili postojanje (npr. mir u svetu, jednakost) lično ili socijalno vredno dostizanja“.
- * lične (fokusirane na sebe, intrapsihičke, npr. unutrašnji mir) ili socijalne (socio-centrirane, interpersonalne, npr. svetski mir).

Spisak vrednosti RVS

Terminalne vrednosti	Instrumentalne vrednosti
Udoban život (prosperitetan život)	Ambiciozan (marljiv, teži uspehu)
Uzbudljiv život (stimulativan, aktivan život)	Otvorenog uma (slobodnog uma)
Osećaj ostvarenosti (trajni doprinos)	Sposoban (kompetentan, efikasan)
Mir u svetu (bez sukoba i konflikata)	Veseo (razdragan, zabavan)
Lepota (lepota prirode i umetnosti)	Uredan (čist, pažljiv)
Jednakost (bratstvo, jednake mogućnosti za sve)	Hrabar (bori se za svoja uverenja)
Porodična sigurnost (briga o bližnjima)	Milostiv (spreman da oprostí drugima)
Sloboda (nezavisnost, sloboda izbora)	Uslužan (radi za dobrobit drugih)
Sreća (povezanost)	Iskren (istinoljubiv)
Unutrašnja harmonija (bez unutrašnjih konflikata)	Maštovit (izazivački, kreativan)
Zrela ljubav (seksualna i duhovna intimnost)	Nezavistan (oslanja se na sebe, samodovoljan)
Nacionalna sigurnost (zaštita od napada)	Razuman (inteligentan, refleksivan)
Zadovoljstvo (život pun zadovoljstava, opuštenost)	Logičan (konzistentan, racionalan)
Spasenje (večni život)	Brižan (emotivan, nežan)
Samo-poštovanje (samouvažavanje, dignitet)	Poslušan (uvažava, drži se pravila)
Socijalno uvažanje (poštovanje drugih, divljenje)	Ljubazan (dobrih manira, učtiv)
Pravo prijateljstvo (bliski prijateljski odnosi)	Odgovoran (pouzdan)
Mudrost (zrelo razumevanje života)	Samokontrolisan (samodisciplinovan, suzdržan)

Sistem vrednosti

- * **Vrednosni sistem** je trajna organizacija uverenja koja se tiču preferiranih oblika delovanja ili krajnjih stanja egzistencije duž kontinuuma relativne važnosti
- * Nakon što se vrednost usvoji ona postaje integrisana u sistem vrednosti gde je svaka vrednost pozicionirana s obzirom na prioritet u odnosu na druge vrednosti.
- * Razlike među ljudima upravo se i pojavljuju ne u smislu idiosinkratičnih ili jedinstvenih kombinacija vrednosti, već u smislu razlika u značaju istog ograničenog skupa vrednosti, tj. u hijerarhiji vrijednosti

RVS procedura

Rokeach Value Survey

On the following ten values, rank them in order of importance from 1 (most important) to 10 (least important). The value you rank as number 1 is your dominant value and may act as a goal.

To begin, select the value you rank as number 2 in the blank space next to that value. Then select the value you rank as number 3 in the blank space next to that value. Continue in this way until you have ranked all ten values on this page.

When you have finished ranking, please do not change your ranking.

When ranking, take care to rank each value on the same scale. Do not rank one value as number 1 and another as number 2. Rank each value on the same scale. Do not rank one value as number 1 and another as number 2. Rank each value on the same scale. Do not rank one value as number 1 and another as number 2.

A Comfortable Life
a prosperous life

Equality
brotherhood and equal opportunity

An Exciting Life
a stimulating, active life

Family Security
taking care of loved ones

Freedom
independence and free choice

Health
physical and mental well-being

Inner Harmony
freedom from inner conflict

Mature Love
sexual and spiritual intimacy

National Security
protection from attack

Pleasure
an enjoyable, leisurely life

Salvation
saved; eternal life

Self-Respect

Ambitious _____
hardworking and aspiring

Broad-minded _____
open-minded

Capable _____
competent; effective

Clean _____
neat and tidy

Courageous _____
standing up for your beliefs

Forgiving _____
willing to pardon others

Helpful _____
working for the welfare of others

Honest _____
sincere and truthful

Imaginative _____
daring and creative

Independent _____
self-reliant; self-sufficient

Intellectual _____
intelligent and reflective

Instrumental Values

TABLE 5.22 SUMMARY OF VALUES THAT ARE S

	Joining NAACP	Eye Contact with Blacks	Civil Rights Participation	Church Attendance (NORC)
Terminal Values				
A comfortable life	*	*	*	*
An exciting life				*
A sense of accomplishment				
A world at peace	*			
A world of beauty			*	
Equality	*	*	*	
Family security		*		
Freedom				*
Happiness				
Inner harmony				
Mature love			*	
National security	*		*	
Instrumental Values				
Ambitious	*			
Broadminded			N	
Capable			O	
Cheerful			T	
Clean				*
Courageous			T	
Forgiving			E	*
Helpful			S	*
Honest	*		T	
Imaginative			E	*
Independent			D	*
Intellectual				*
Logical				*
Loving				*
Obedient				*
Polite				*
Responsible				*
Self-controlled				*
Number of Values	7	4	10	12

Instrumental values not tested.

TABLE 6.2 FREQUENTIAL VALUES IN GOLDWATER, AN

Beauty
Comfortable
Equality
Freedom
Group unity
Health
Individualism
Justice
Nationalism
National security
Orderly world
Peace
Progressive
Racial purity
Self-fulfillment
State power
Wisdom

	King Assassination	Attitude toward Blacks	Attitude toward Poor	Student Protest	Vietnam (Adults)	Vietnam (College Students)	Communism	Church Activism	Personal Importance of Religion	Extrinsic-Intrinsic Religion	Dogmatism	Number of Attitudes
Terminal Values												
A comfortable life	*	*	*	*	*			*	*	*		8
An exciting life		*			*							2
A sense of accomplishment		*	*	*				*				4
A world at peace	*	*										2
A world of beauty		*			*	*	*		*			5
Equality	*	*	*	*			*	*	*	*	*	9
Family security	*	*	*	*			*	*	*	*	*	6
Freedom									*	*		2
Happiness		*	*						*			3
Inner harmony		*										1
Mature love		*			*				*			3
National security	*	*	*	*	*		*					6
Pleasure		*	*	*				*	*	*	*	3
Salvation	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	11
Self-respect												0
Social recognition					*	*		*	*	*	*	4
True friendship				*					*			2
Wisdom	*	*	*	*			*	*	*	*		5
Instrumental Values												
Ambitious		*			*		*	*	*	*	*	4
Broadminded		*	*				*			*	*	4
Capable				*				*				2
Cheerful			*									1
Clean	*	*	*	*			*	*	*	*	*	7
Courageous							*	*	*	*	*	2
Forgiving							*	*	*	*	*	3
Helpful			*	*			*	*	*	*	*	5
Honest							*	*	*	*	*	1
Imaginative	*	*	*	*			*	*	*	*	*	6
Independent			*				*	*	*	*	*	3
Intellectual	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	6
Logical	*	*			*		*	*	*	*	*	4
Loving	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	5
Obedient	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	9
Polite	*	*	*	*			*	*	*	*	*	3
Responsible		*	*	*	*							3
Self-controlled		*	*	*			*	*	*	*	*	2
Number of values	13	21	16	16	10	7	12	11	16	18	6	146

Cirkularni model vrednosti - Šalom Švarc

- * Vrednosti se odnose na „poželjne, transsituacione ciljeve koji variraju u značaju i služe kao vodeći principi u životu ljudi“ (Schwartz & Bardi, 2001, str. 269)
- * Vrednosti su koncepti ili uverenja (povezani sa emocijama), tiču se poželjnih krajnjih ciljeva stanja ili ponašanja, prevazilaze specifične situacije, upravljaju selekcijom ili evaluacijom ponašanja ili događaja i organizovane su u skladu sa relativnom važnošću (Blisky & Schwartz, 1994).
- * Budući da nam spomenute opšte karakteristike ne pomažu da razlikujemo jednu vrednost od druge, ono što ih zapravo međusobno razlikuje jeste motivacioni sadržaj vrednosti.
- * **Vrednosti = kognitivne reprezentacija važnih ljudskih ciljeva ili motiva**

Deset tipova vrednosti

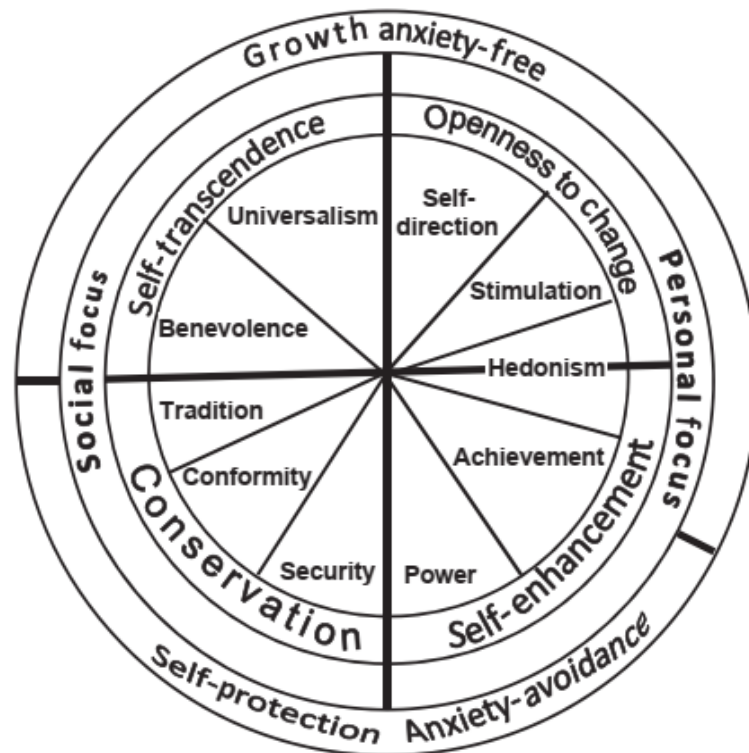
Bazična vrednost	Sržni motivacioni ciljevi
Univerzalizam	Razumevanje, uvažavanje, tolerancija i zaštita dobrobiti ljudi i prirode.
Benevolentnost	Očuvanje i ojačavanje dobrobiti ljudi s kojima je osoba često u ličnom kontaktu.
Tradicija	Poštovanje, posvećenost i prihvatanje običaja i ideja koje kultura i religija propisuju.
Konformizam	Ograničavanje akcija, težnji i impulsa koji bi uznemirili ili oštetili druge ili prekršili socijalne noreme i očekivanja.
Sigurnost	Bezbednost, harmonija i stabilnost društva, odnosa i selfa.
Moć	Socijalni status i prestiž, kontrola ili dominacija nad ljudima i resursima.
Postignuće	Lični uspeh kroz iskazivanje kompetencija u skladu sa socijalnim standardima
Hedonizam	Zadovoljstvo i senzualna gratifikacija
Stimulacija	Uzbuđenje, novina, izazovi u životu
Samo-usmerenost	Nezavisnost misli i aktivnosti biranja, stvaranja, istraživanja

Adaptivna funkcija vrednosti

- * Tipologija vrednosti zasnovana je na ideji da vrednosti u formi svesnih ciljeva reprezentuju tri univerzalna zahteva ljudske egzistencije:
 - * 1. biološke potrebe,
 - * 2. zahteve za koordinaciju socijalnih interakcija i
 - * 3. zahteve za preživljavanjem i funkcionisanjem grupe.
- * Postoji visok nivo saglasnosti između različitih pojedinaca i nacija. Benevolentnost, samo-usmerenost i univerzalizam su konzistentno najviše vrednovane, moć, tradicija i stimulacija najmanje, a sigurnost, konformizam, postignuće i hedonizam između ova dva kraja (Schwartz & Bardi, 2001)

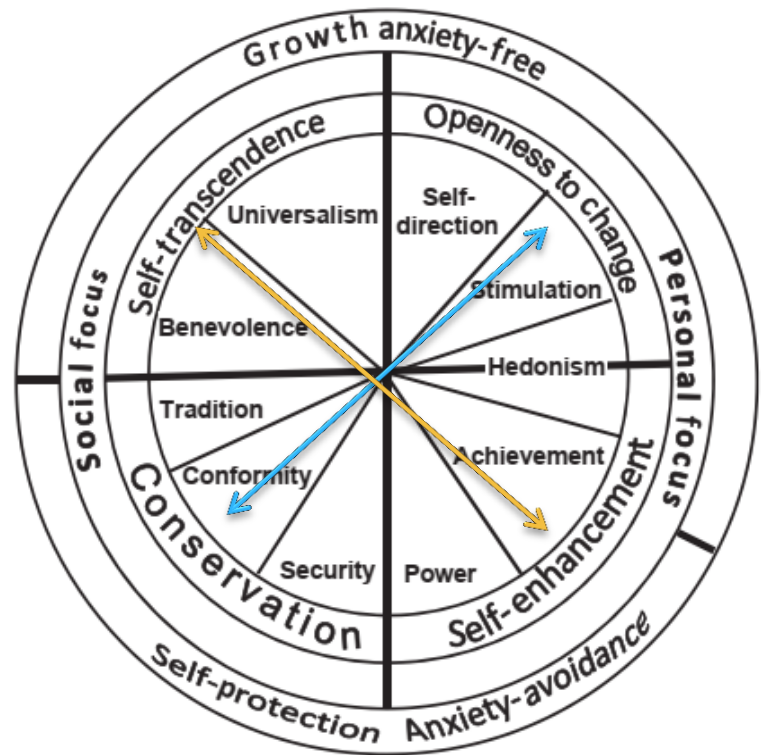
Struktura odnosa među samim vrednostima

- * Odnosi između različitih vrednosti imaju inherentnu strukturu koja je po pretpostavci univerzalna i ima oblik **kružnog motivacionog kontinuuma**
- * Cirkularnost odražava tri karakteristike ovakve strukture vrednosti:
 - * 1. vrednosti koje su „**susedi**“ u kružnom sistemu su međusobno kompatibilne u smislu motivacionih ciljeva koje reprezentuju
 - * 2. kako raste **udaljenost** među vrednostima po krugu, sličnost vrednosti opada
 - * 3. motivaciono suprotstavljene vrednosti pozicionirane su **opozitno** na krugu

Tri principa univerzalne strukture vrednosti

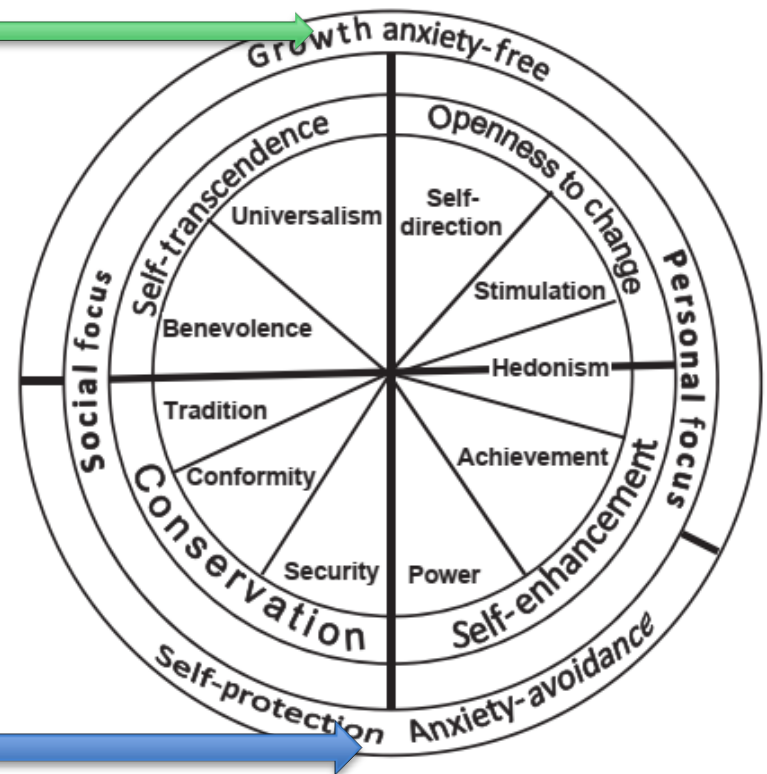
- * 1. osoba može težiti ekspresiji/ostvarenju susednih vrednosti u jednom aktu; bipolarne dimenzije u drugom krugu: **otvorenost** nasuprot **zatvorenosti za promene** (konzervativizam) i **samo-ojačavanje** nasuprot **samo-prevazilaženju**.

- * 2. Drugi princip koji organizuje redosled vrednosti jesu **interesi** kojima prihvatanje vrednosti služi - lični fokus (regulišu izražavanje ličnih interesa i karakteristika), socijalni fokus (kako se osoba povezuje u socijalnom smislu i kako to utiče na njihove interese).

- * **3. Veza vrednosti i anksioznosti** je treći organizacioni princip - potreba da se izbegne ili kontroliše anksioznost i pretnja i da se pojedinac zaštiti / *anxiety-free* vrednosti, izražavaju rast, ličnu ekspanziju, samoostavrenje i sl., ali i promociju i dobrobit drugih

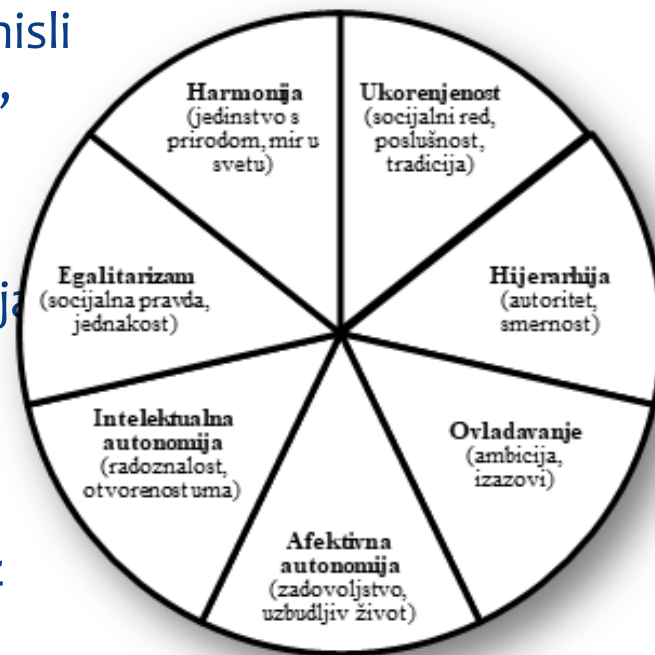
Redefinisani cirkularni model

- * 19 uže definisanih vrednosti: po dve za vecinu i tri za Univerzalizam + dve nove vrednosti, **Ugled** (sigurnost i moć kroz očuvanje slike u javnosti i izbegavanje poniženja) i **Poniznost** ili **Skromnost** (svest o sopstvenoj beznačajnosti u sveukupnom poretku stvari).

Bazične vrednosti kao aspekti kulture

- * **Autonomija** (nezavisnost, sloboda misli i dela) vs **ukorenjenost** (socijalni red, poslušnost, tradicija)
- * **Egalitarizam** (jednaki u moralnom smislu i dele bazične interese kao ljudska bića) vs **hijerarhija** (hijerarhija propisanih uloga)
- * **Harmonija** (uklapanja u svet, uvažavanja i poštovanja) vs **Ovladavanje** (menjanje ili eksploatisanje, samoostvarenje kroz ovladavanje i promenu prirodnog i socijalnog okruženja)

SVS i PVQ

UPITNIK O VREDNOSTIMA

U ovom upitniku treba da sebi postavite pitanje „Koje su značajne vrednosti i principi MOC života, a koje su mi vrednosti manje značajne?“ Na sledećim vrednostima i ocenite ih od 0 do 7, zavisno koliko vam su važne. Ovaj upitnik vam omogućava objašnjenje k

LISTA

Vaš zadatak, životu. Koris

0- znači
3- znači
6- znači

Što veći broj rukovodite u

-1 znači da je
7 znači da je
od dve takve

Na crti ispre vas lično. Po Moraćete, na

KAO

suprotna je mojim vrednosti ma

-1

Pre nego što počnete, pročitajte vrednosti njihovu važnost. Posle toga, izaberite vrednostima i ocenite je sa -1. Ako ne po i ocenite je sa 0 ili 1, zavisno koliko vam

- 1 ___ JEDNAKO
 - 2 ___ UNUTRAŠ
 - 3 ___ DRUŠTVE
 - 4 ___ ZADOVO
 - 5 ___ SLOBODA
 - 6 ___ DUHOVNI
 - 7 ___ PRIPADA
 - 8 ___ SOCIJALN
 - 9 ___ UZBUDLJ
- 31 ___ BITI NEZAVIS
 - 32 ___ BITI UMEREN
 - 33 ___ BITI ODAN (ve
 - 34 ___ BITI AMBICIO
 - 35 ___ BITI SLOBOD
 - 36 ___ BITI SKROMA
 - 37 ___ BITI SMEO (tra
 - 38 ___ ŠTITITI OKOLI
 - 39 ___ BITI UTICAJAN
 - 40 ___ POŠTOVATI R
 - 41 ___ SAM BIRATI S
 - 42 ___ BITI ZDRAV (o
 - 43 ___ BITI SPOSOBA
 - 44 ___ PRIHVATITI O
 - 45 ___ BITI POŠTEN (

Ispod su ukratko opisane različite osobe. Molimo te da pročitaš svaki opis i razmisliš koliko ta osoba liči ili ne liči na tebe. Zaokruži onaj broj koji označava u kojoj mери opisana osoba liči na tebe.

	Уопште не личи на мене	Не личи на мене	Помало личи на мене	Умерено личи на мене	Лици на мене	Веома лици на мене
Важно јој је да смишља нове идеје и да буде креативна. Воли да ствари ради на свој, оригиналан начин.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да буде богата. Жели да има много новца и да поседује скупе ствари.	1	2	3	4	5	6
Мисли да је важно да свака особа на свету буде једнако третирана. Верује да свако треба да има једнаке могућности у животу.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да покаже своје способности. Жели да се људи диве ономе што ради.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да живи у безбедном окружењу. Избегава све што би могло да угрози њену безбедност.	1	2	3	4	5	6
Воли изненађења и увек трага за неким новим стварима које би радила. Мисли да је важно радити много различитих ствари у животу.	1	2	3	4	5	6
Верује да људи треба да раде оно што им се каже. Мисли да људи треба стално да поштују правила, чак и када их нико не посматра.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да саслуша људе који су различити од ње. Чак и када се не слаже са њима, ипак жели да их разуме.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да буде и скромна. Труди се да не привлачи пажњу.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да се добро проводи. Воли да угађа себи.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да самостално доноси одлуке о ономе што ради. Воли да буде слободна и независна од других.	1	2	3	4	5	6
Веома јој је важно да помаже блиским људима. Жели да брине о њиховој добробити.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да буде веома успешна. Нада се да ће људи ценити њена постигнућа.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да државна власт осигура њену безбедност од свих претњи. Жели да држава буде снажна како би могла да брани своје грађане.	1	2	3	4	5	6
Трага за авантурама и воли да ризикује. Жели да има узбудљив живот.	1	2	3	4	5	6
Важно јој је да се увек понаша онако како треба. Избегава да ради било шта што би други људи	1	2	3	4	5	6

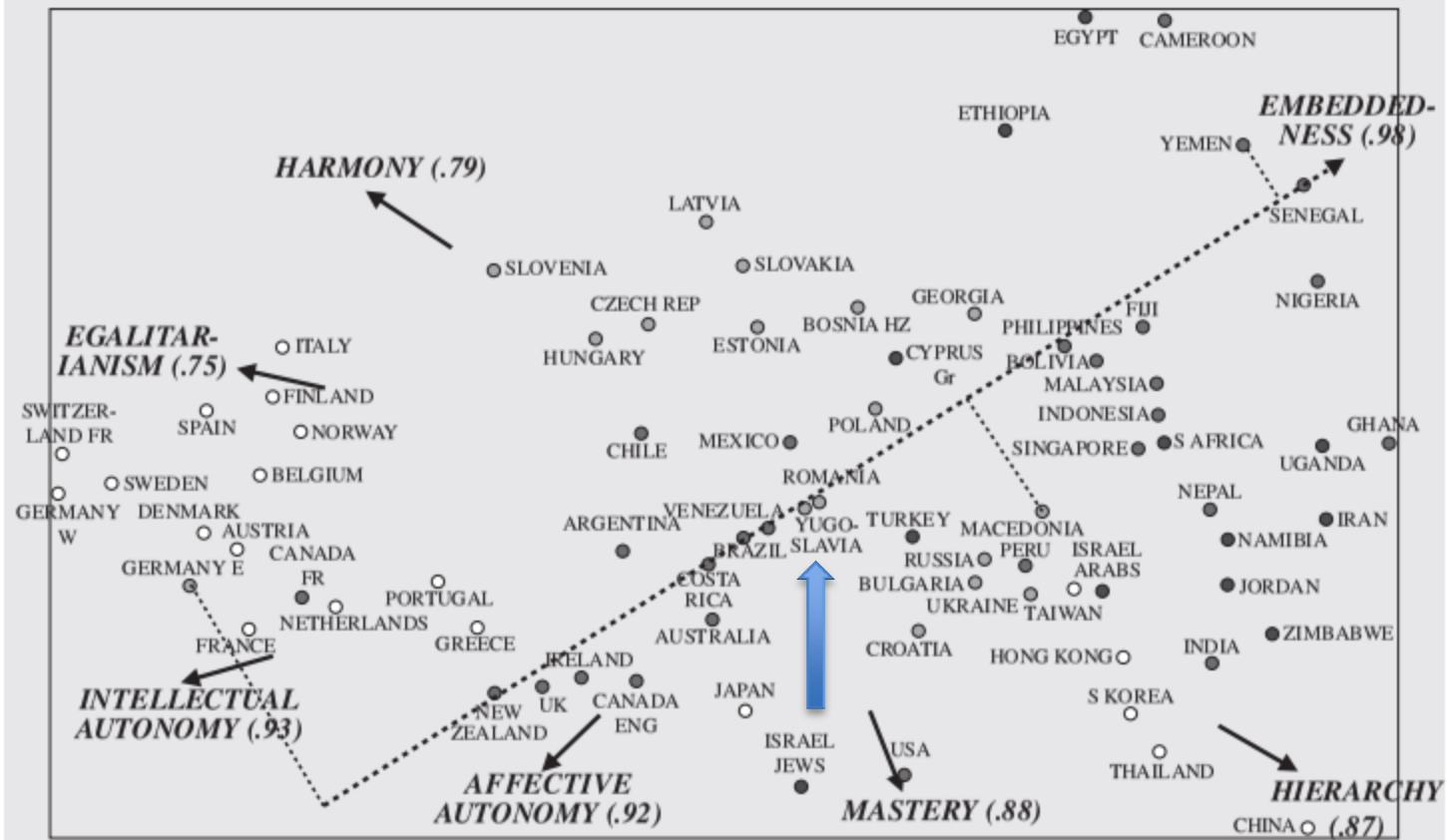
SVS i PVQ – neki nalazi

- * vrednosti u oblasti rada (Ros, Schwartz, & Surkiss, 1999),
- * potrošačko ponašanje (Vinson, Scott, & Lamont, 1977),
- * izborno ponašanje (Schwartz, Caprara, & Vecchione, 2010),
- * spremnost na interpersonalnu kooperaciju (Schwartz, 2013),
- * spremnost za stupanje u kontakte s pripadnicima tuđe grupe (Sagiv, & Schwartz, 1995),
- * religioznost (Saroglou, Delpierre, & Dernelle, 2004),
- * altruizam (Schwartz, 1977),
- * subjektivno blagostanje (Sagiv, & Schwartz, 2000),
- * preovlađujuće brige (Schwartz, Sagiv, & Boehnke, 2000),
- * poverenje u institucije (Devos, Spini & Schwartz, 2002)

SVS i PVQ – neki nalazi

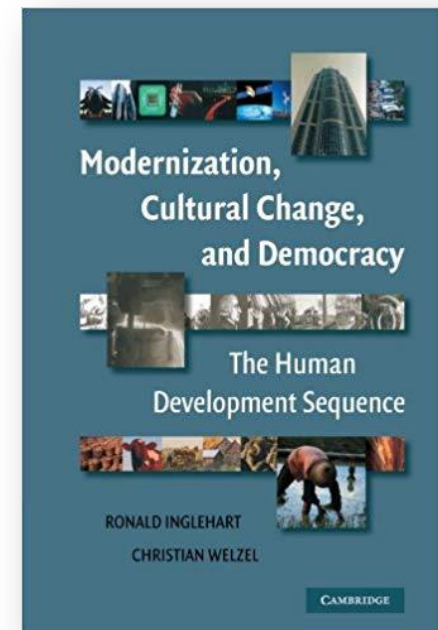
Figure 4

Co-Plot Map of 76 National Groups on Seven Cultural Orientations (coefficient alienation .11)

Kulturna mapa sveta - Ronald Inglehart

- * Maslovljeva teorija hijerahije potreba = vrednosti odraz najvažnijih nezadovoljenih potreba
- * Hipoteza oskudice
- * Hipoteza socijalizacije
- * (Post)materijalističke vrednosti
- * Dve dimenzije kros-kulturne varijacije – kulturna mapa sveta

Human development sequence

TABLE 1.1. *The Emancipative Effects of Socioeconomic Development*

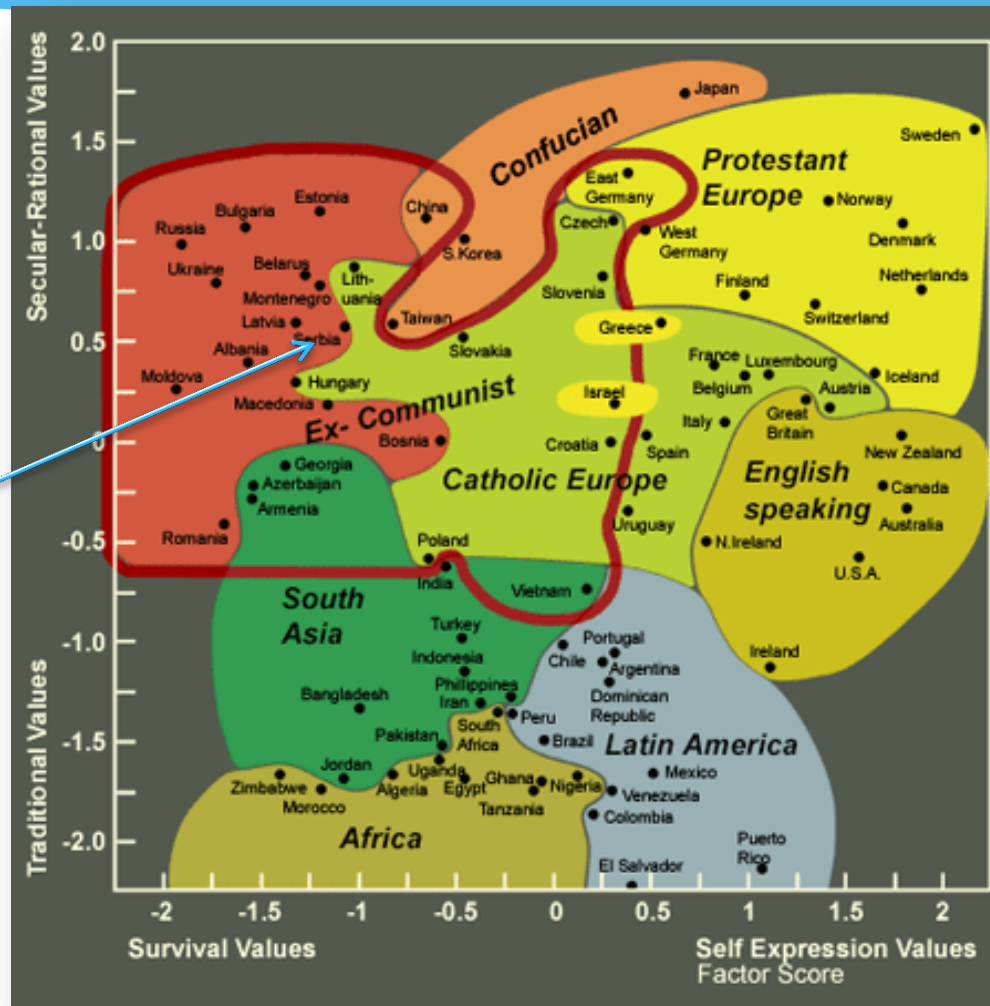
Socioeconomic Development		
⇓	⇓	⇓
Economic growth and the welfare state increase people's economic resources.	Rising levels of education, expanding mass communication, and increasingly knowledge-intensive work widen people's intellectual resources.	Growing social complexity and diversification of human interactions broaden people's social resources.
⇓	⇓	⇓
People become materially more secure.	People become cognitively more autonomous.	People become socially more independent.
⇓	⇓	⇓
	Diminishing constraints on human choice	
	⇓	
	Growing emphasis on human autonomy	

Dve dimenzije kros-kulturne varijacije

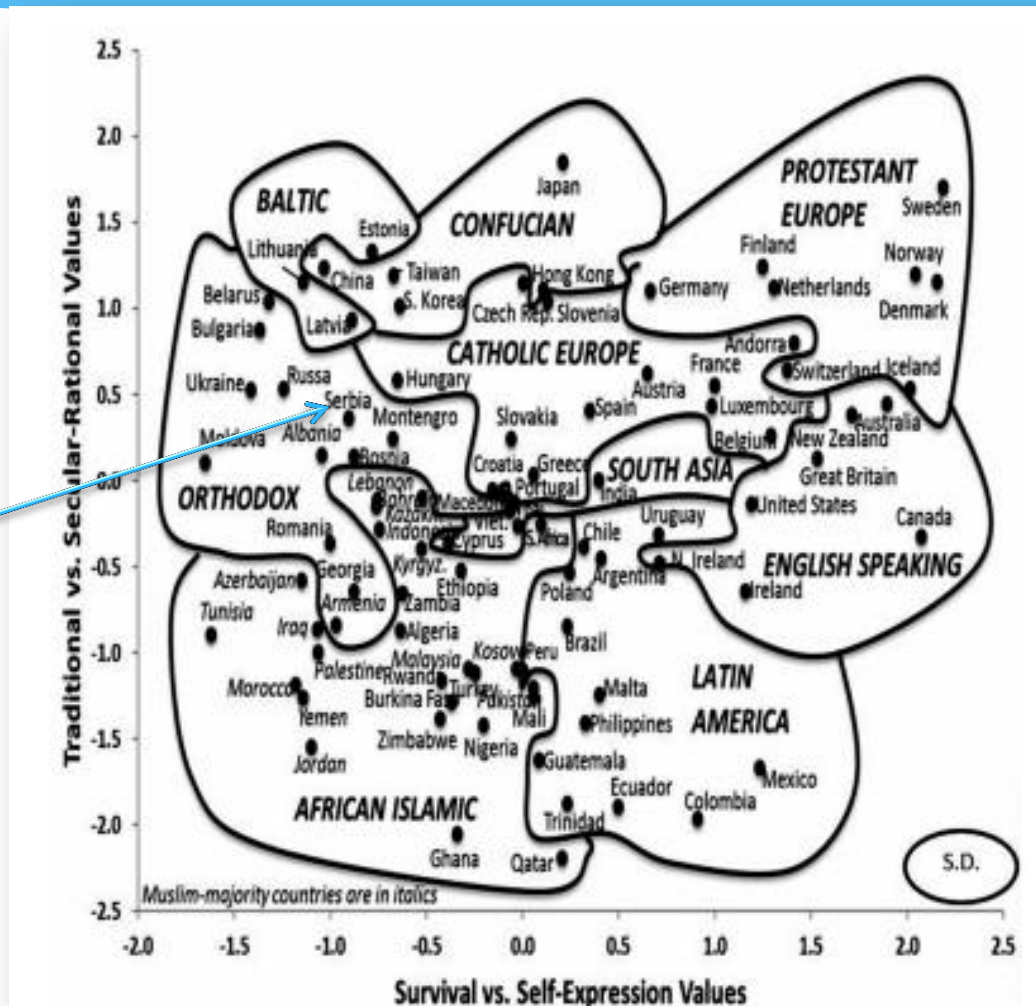
- * **Tradicionalne nasuprot sekularno/racionalnim vrednostima** - poštovanje autoriteta: religijskog, nacionalnog i porodičnog.
- * **Vrednosti preživljavanja nasuprot vrednostima samoizražavanja** - „klaster varijabli koji uključuje materijalističke nasuprot postmaterijalističkim vrednostima, subjektivno blagostanje, interpersonalno poverenje, politički aktivizam i toleranciju manjinskih grupa“

Tradicionalno-sekularno/racionalne vrednosti			Vrednosti preživljavanja-samoizražavanja		
Tvrdnje	Zasićenje ind. nivo	Zasićenje agreg. nivo	Tvrdnje	Zasićenje ind. nivo	Zasićenje agreg. nivo
Bog je veoma važan u životu	.70	.91	Materijalističke vrednosti	.59	.87
Važnije je da dete nauči poslušnost i religioznost, nego nezavisnost i odlučnost	.61	.88	Ispitanik opisuje sebe kao ne baš srećnu osobu	.59	.81
Abortus se nikada ne može opravdati	.61	.82	Homoseksualnost se nikada ne može opravdati	.59	.77
Jak osećaj nacionalnog ponosa	.60	.81	Ispitanik nikada nije i nikada ne bi potpisao petciju	.54	.74
Naglašavanje većeg poštovanja autoriteta	.51	.73	Treba biti oprezan kada se veruje drugim ljudima	.44	.46
Objašnjena varijansa	26%	46%		13%	25%

Kulturna mapa sveta (2000.)

Kulturna mapa sveta (2018.)

Antecedenti vrednosti

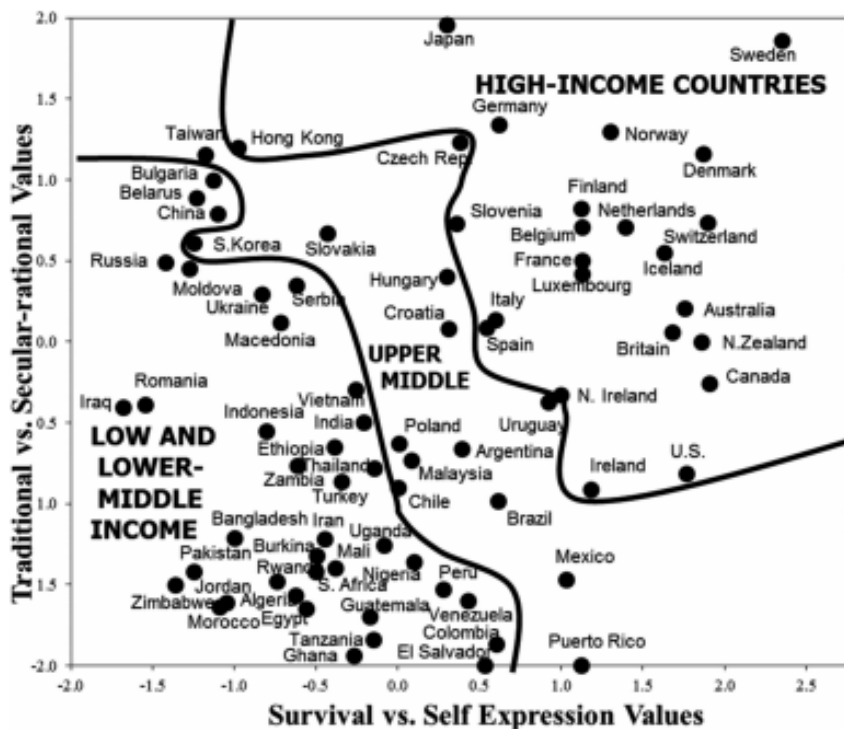

Figure 3.1 Mean scores of 75 countries on two major value dimensions, by level of development.

Source: Data from Values Surveys (median date of survey 2005); economic level based on World Bank's income categories as of 1992.

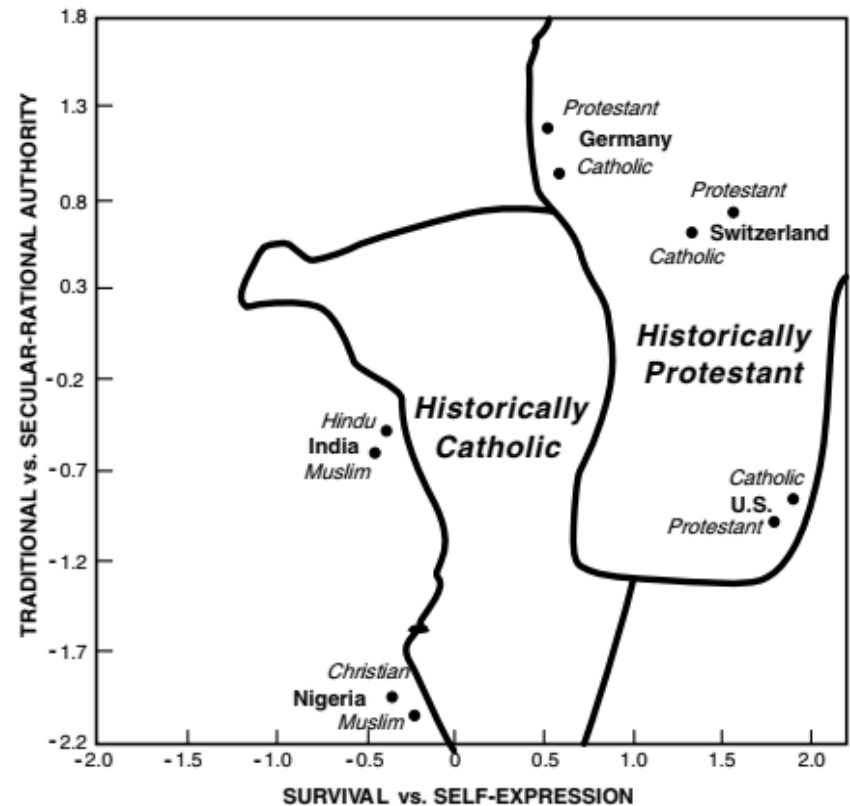

FIGURE 2.5. Differences between the values of religious groups within mixed societies. Source: 1999-2001 Values Surveys.

„Posledice“ vrednosti

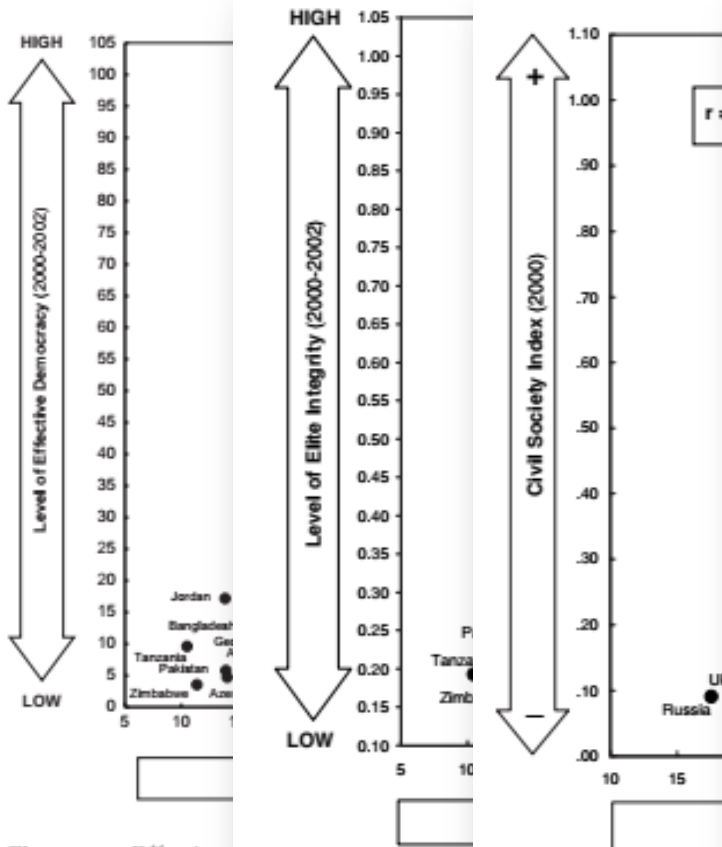

Figure 7.1 Effective expression values in 1
Source: Inglehart and

FIGURE 8.8. The
FIGURE 9.3. Self-exp

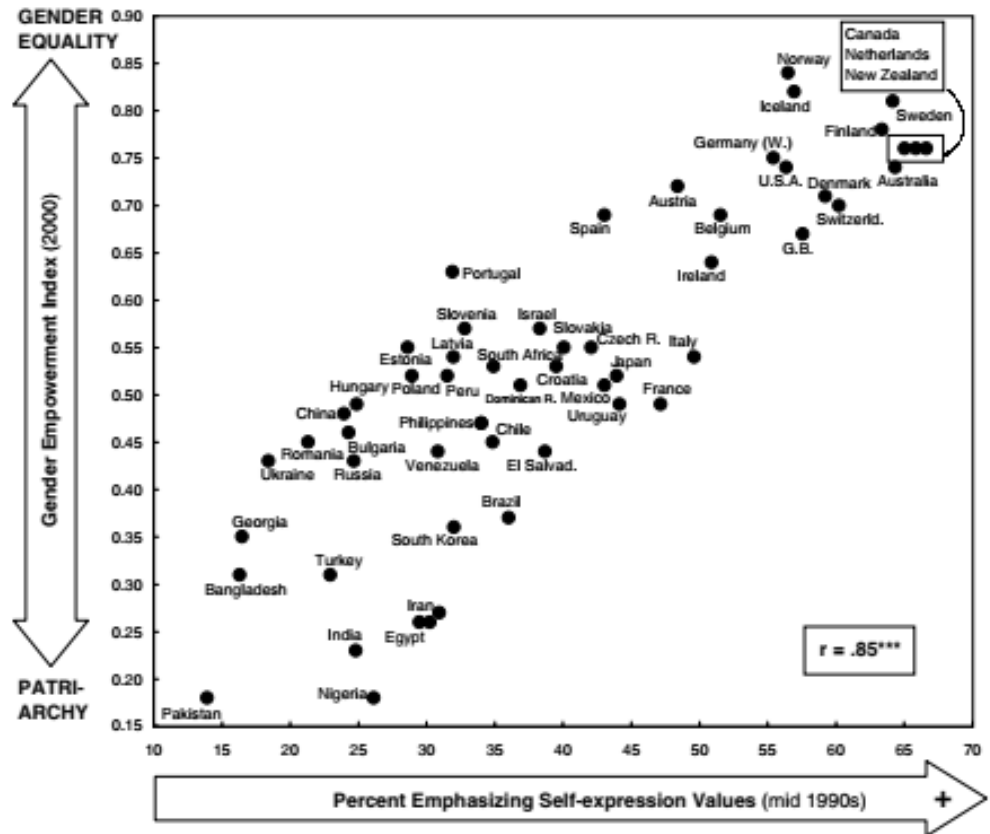
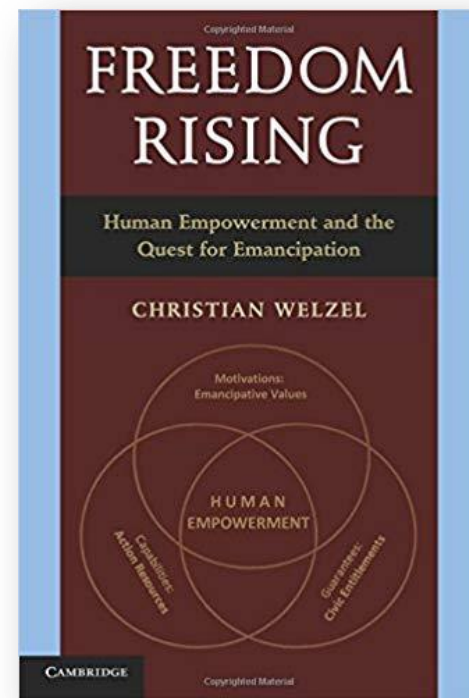

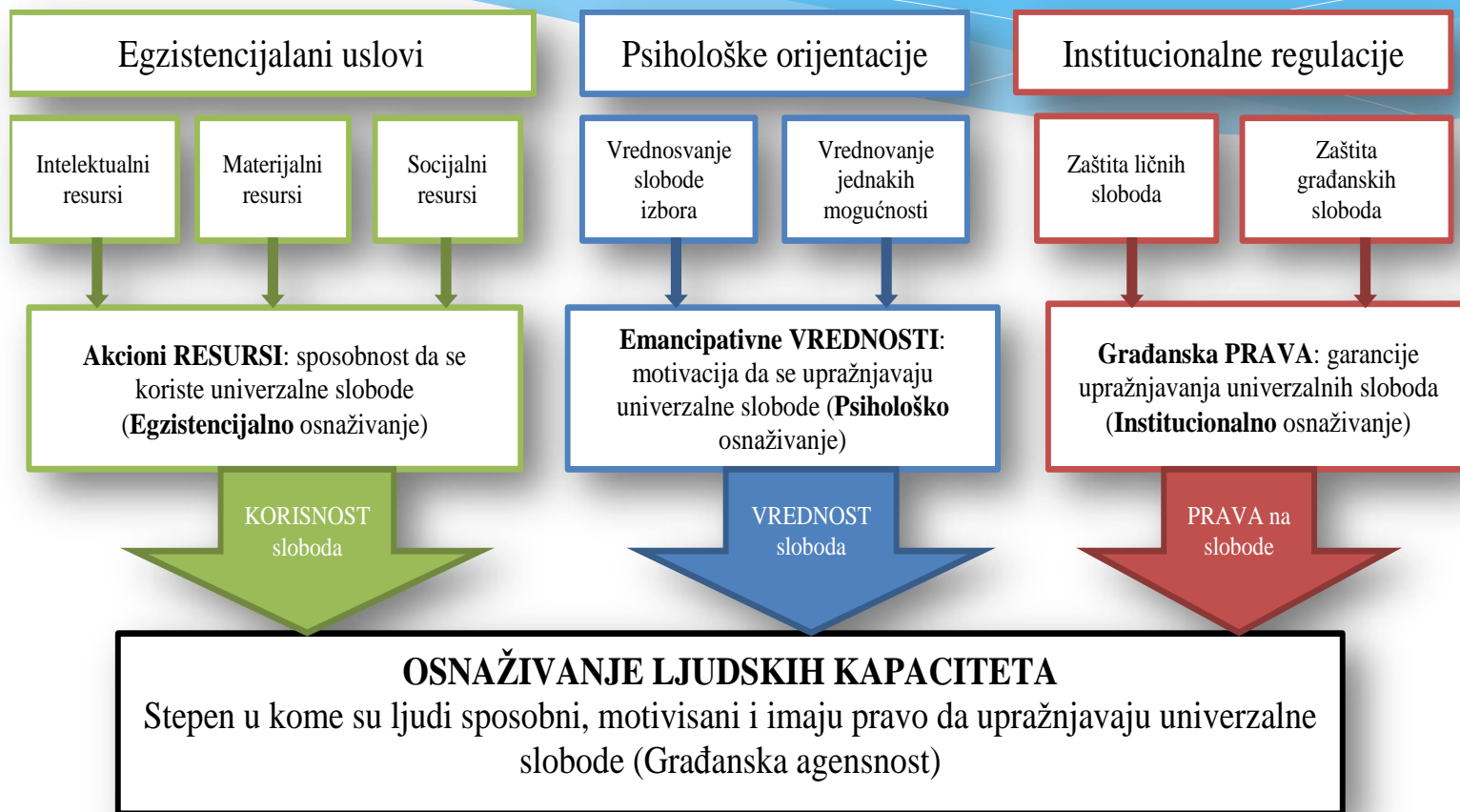
FIGURE 12.4. Self-expression values and the actual scope of gender empowerment in a society.

Model ljudskog osnaživanja - Kristijan Velcl

- * Human Empowerment Model
- * Hipoteza socijalizacije/oskudice
- * Dve dimenzije: sekularne i emancipativne vrednosti

Human Empowerment Model

Shematski prikaz HEM-a

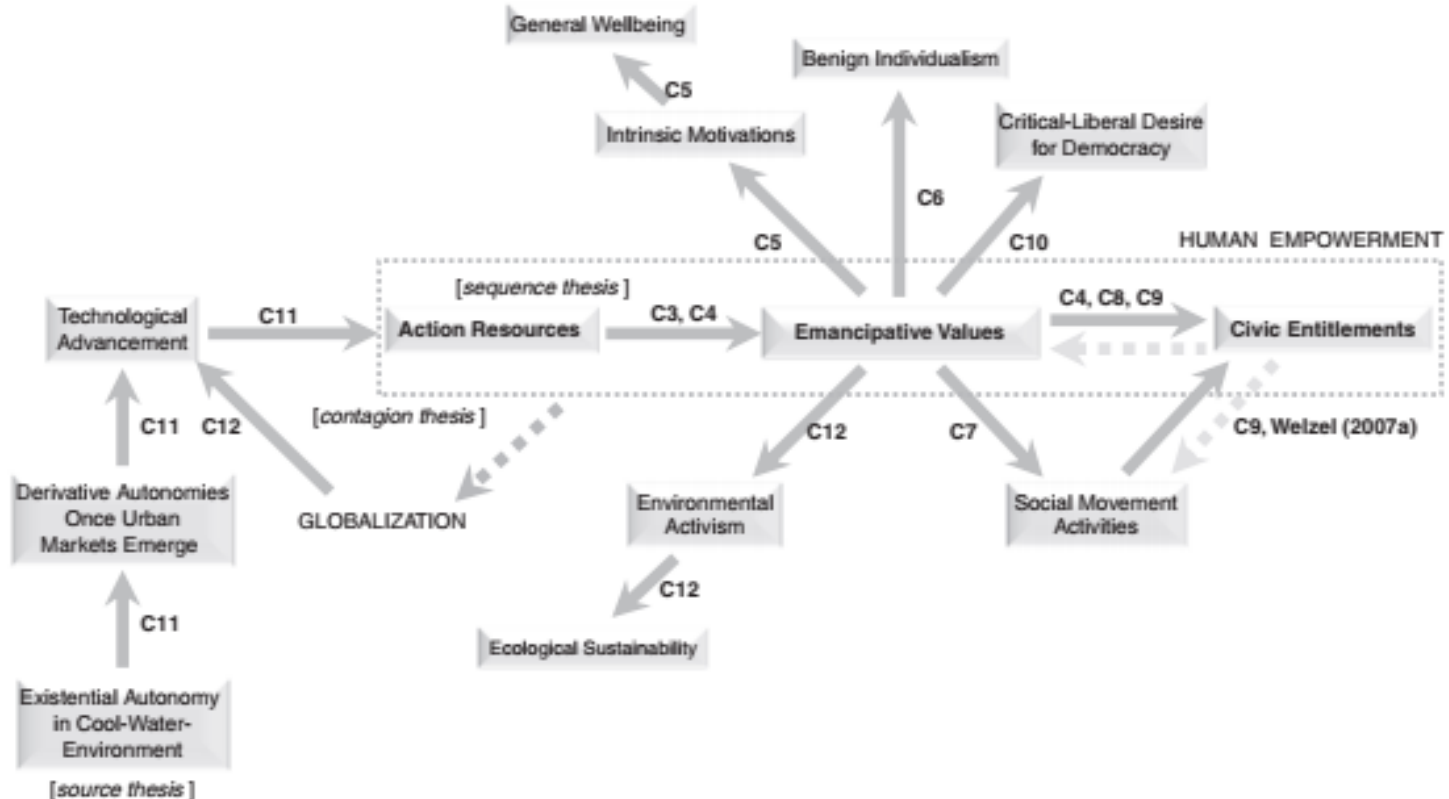

FIGURE C.1 Summary Evidence of Emancipative Values' Role in the Human Empowerment Process.

Dve dimenzije kros-kulturnih varijacija

- * **Sekularne vrednosti** - udaljavanje od eksternog autoriteta, „demistifikacija“ različitih vrsta autoriteta nad ljudim, pre svega religijskog, patrijarhalnog, autoriteta države i preovlađujućih normi.
- * **Emancipativne vrednosti** - “prioritet tolerancije nasuprot konformizma, autonomije nad autoritetom, rodne ravnopravnosti nad patrijarhatom i participacije nasuprot sigurnosti” (Welzel & Inglehart, 2009, p. 140). Emancipativne vrednosti obuhvataju dve opštije orijentacije – liberalnu i egalitarnu – i odnose se na naglašavanje autonomije, slobode izbora, jednakosti i participacije ljudi u javnoj sferi.

Sekularne vrednosti		Emancipativne vrednosti	
Ajtemi	Indikatori	Ajtemi	Indikatori
Nizak stepen ponosa u roditelje	Odbacivanje (autoriteta)	Tolerancija abortusa	Mogućnost izbora
Nizak nacionalni ponos		Tolerancija razvoda	
Odbacivanje poštovanja autoriteta		Tolerancija homoseksualnosti	
Neznačajnost religije	Agnosticizam	Rodna ravnopravnost u politici	Jednakost
Neučestvovanje u religijskim obredima		Rodna ravnopravnost u obrazovanju	
Nije religiozna osoba		Rodna ravnopravnost na radnom mestu	
Indiferentnost prema podmićivanju	Relativizam	Veći značaj lokalnoj vlasti	Sloboda govora
Indiferentan prema varanju		Veći značaj nacionalne vlasti	
Indiferentan prema utaji poreza		Sloboda govora	
Nepoverenje u policiju	Skepticizam	Poslušnost nije bitna osobina dece	Autonomija
Nepoverenje u sudove		Maštovitost bitna	
Nepoverenje u vojsku		Nezavisnost bitna karakteristika	

Nova kulturna mapa sveta

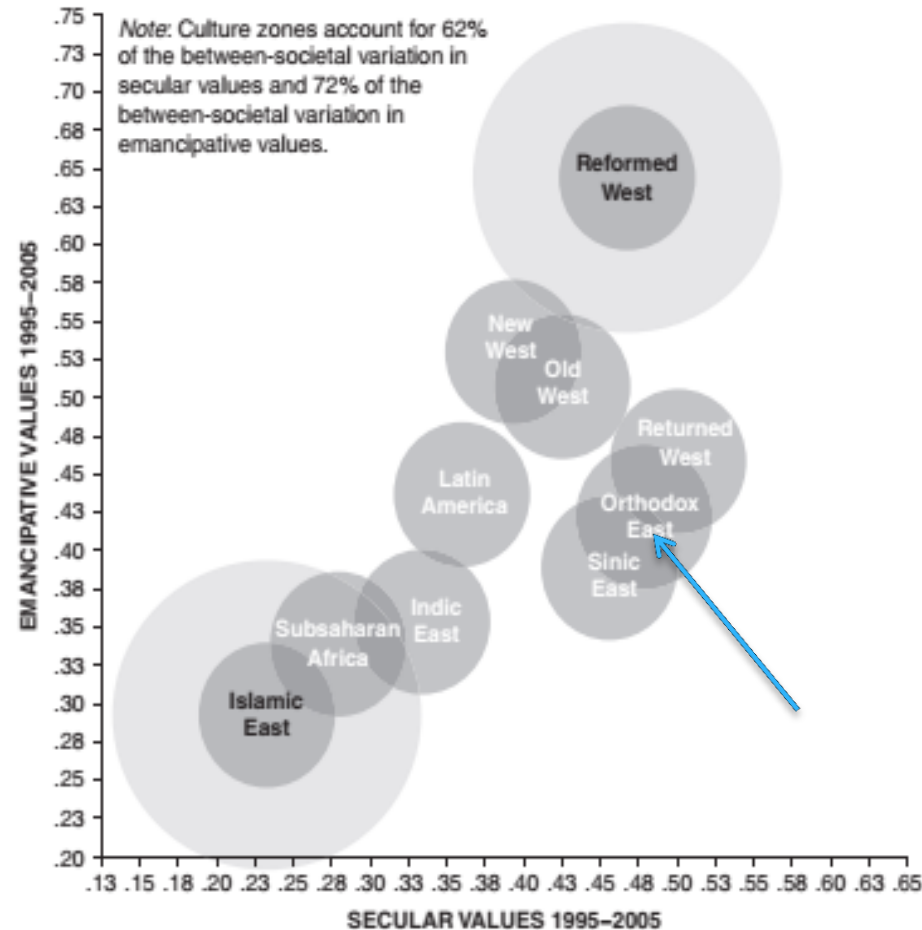
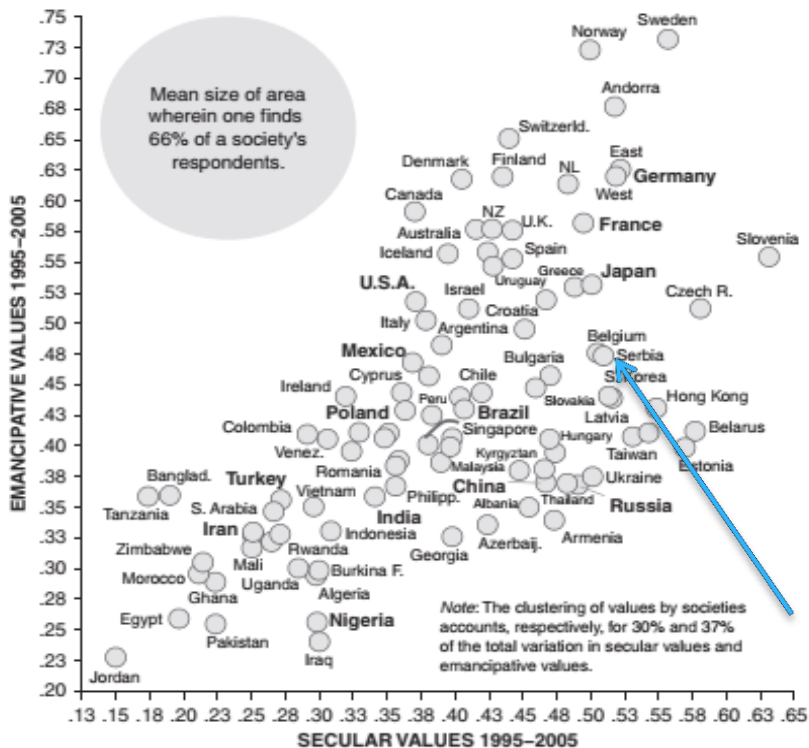
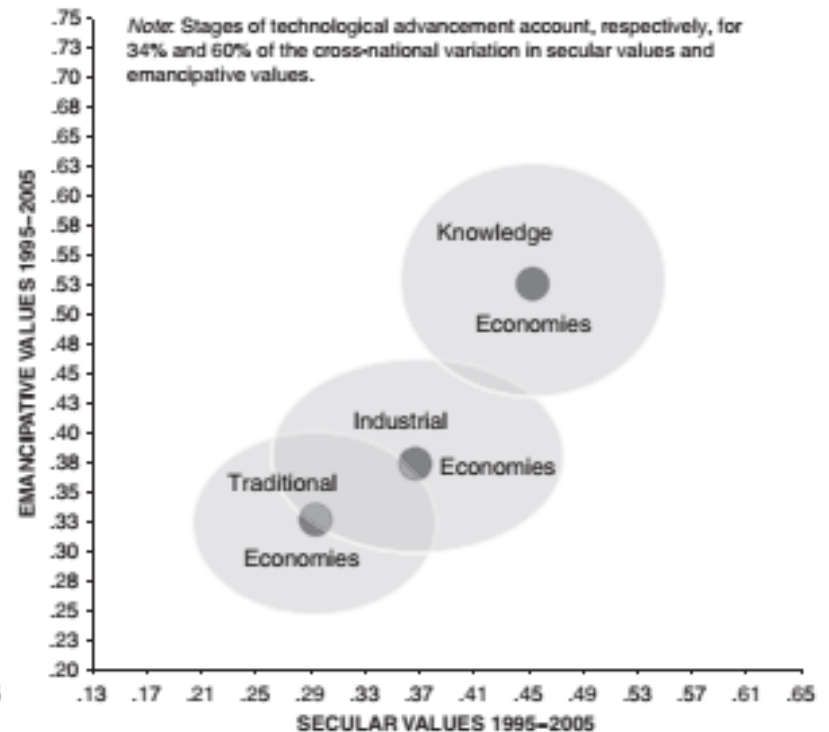
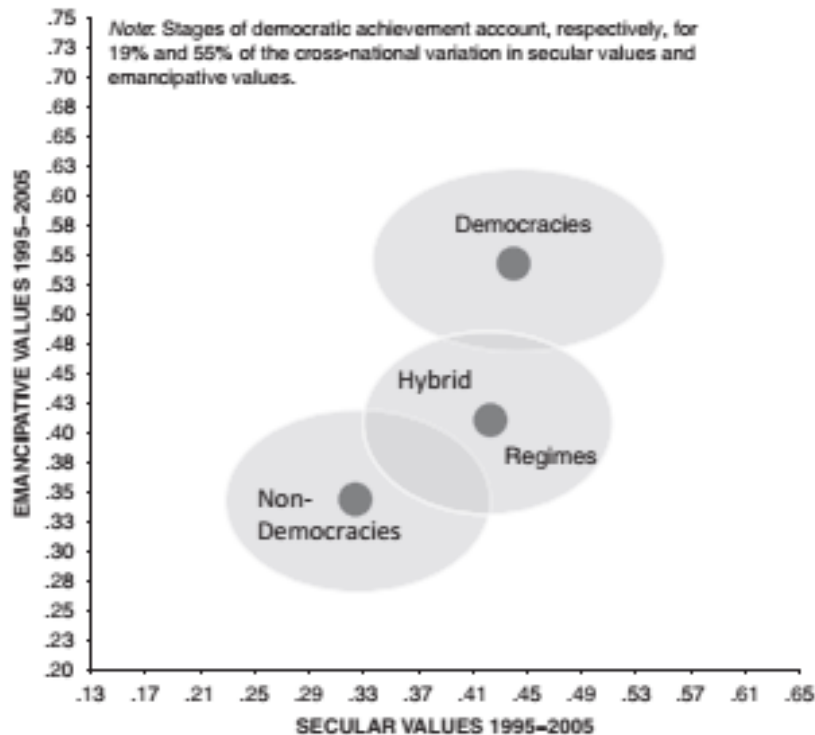

FIGURE 2.3 The New Cultural Map of the World.

Data Coverage: Respondents from all ninety-five societies surveyed at least once by the World Values Surveys/European Value Study (WVS/EVS), using for each society the latest available survey. Total N (respondents) is 1,443,811. Societies in bold letters represent the largest population of their culture zone or its historic center. Here and throughout the remainder of this book, Germany is treated as two samples (West and East).

Uzroci i posledice emancipativnih vrednosti

-
- * „Kako bi se očuvao, promenio ili preneo sistem vrednosti ljude udaraju, maltretiraju, šalju u zatvor, bacaju u koncentracione logore, laskaju im, podmićuju ih, prave ih herojima, podstiču ih da čitaju novine, postrojavaju ih ispred zida i streljaju, a ponekad ih čak uče i sociologiji“ (Moore, 1967, citirano u: Brown, 1979, str. 4)

**PRACTICE
WHAT YOU
PREACH OR
CHANGE
YOUR
SPEECH.**

PictureQuotes.com